

לה:

בכל מערבין פרק שלישי עירובין

מסורת הש"ס

עין משפט
נר מצוה

עו א מיי פיי מלי
מקוואת הלכו ו מתג
עסקי רמת טועי יירי פי
לא טעף על:
עקב א מיי פיי מלי
לכות טעומות
הלכה די:

ספק אם טבע ואפילו טבע בו. הך ספק ספקא נקט משום דנזמא דקפיא דלפי"ה נטומאה קלה טהור ולינצ"ה מפרש דלא או קמיי ואפילו טבל היינו או טבל מדפרין דבר הכי אדרבה ואימא העמד תקוה על חוקתו ואימא לא חסר והא לא שייך למיפדך אספק טבל או לא טבל אלף או או קמיי ופרין אספק טבל נצארבעים סאה ספק לא טבל:

לחודיעך כמו דר' יוסי. דלפי"ה דלנו נעולם לא מיתסר: לחודיעך כמו דר"מ. דלפי"ה דישנה נעולם י"ל העמידה בנין השמשות על חוקתה וקודם לכן טהורה הייתה אפי"ה לא אמרין חזקה לקולא: נטומאה חמורה. שנטומא נטומאה המתמלחו מן הטורה כגון נבל הטומאה: אכל טומאה קלה. דרבינן הוא וליזו טומאת דברי סופרים לטמאות אדם כגון אכל מאי פרס אולכין טמאין והבא ראשו ורובו בו מ"מ דבר הן בליאות השבת: ואפילו עבל. י"ל זו ספק כגון ספק טבל נצארבעים סאה שהיה מקוה לפניו ונמלא חסר ואין לנו יודעין אם בשעת נכילה היה שלם וחתי"כ חסר או לא: וכן ב' מקוואות. שאנו כפאים ב' מקוואות. י"ל זו מ' סאה מפולס: ספקו טהור. וסמך משנה ר"מ:

הגהות הב"ח

(א) נב' משנתו כשהיה:

גליון הש"ס

נב' שהיה עליה שייך כל ב"ש"ס א"ר הכי ברא ר"מ חמור ל' למלך מיקי שהיה הפך עליה כל כיה"ט לוקי בפשיעות דגמל עליה כתיב כיה"ט ואין ידועין האם שפיל עליה דל"ס לומר חוקי חזקה אלא דלא שפיל עמה ולא או יוס. ובבא ספיר אחר ר' יוסי דספק עירובי כשר ור' יציר עיני:

מוסף רש"י

שמעתי שמקדירין בברייתא דר' יוחנן כאלו טוקין אותן ומקדירין דרך הקבל למעט מלת מדותיו כדאמר בגמרא שמקדירין אותן כגמל של ד' אמות ומתמלח מנת את הגמל כנגד לכו והעלין כנגד מרגליות ומתקטע מדותיו של כל ד"ח פניו קומת אדם וקומתו מ' מפי שרן של חורה. שמקדירין מן המורה הלכן לא משמעין כיו מדי אלף מודין הרם ונאות בקרקע חלקה

רב ניסים גאון

אין מקדירין לא בעלה עירופה ולא בעיי מקלט. עגלה ערופה הוא שחבוט ומורד אל הערים אפי סביבות החלל. ועיר מקלט הוא ששנינו בפרק אלו הן הנולין כשם שהעיר קולטת כן החומה קולט. ור'י מקדירין בסבירות העיר הקרובה אל החלל. והתחום עיר מקלט כן היה מקדירין מפני שהן מן החורה. ושם יסופו על השיעור הקצוב להם.

לחודיעך כמו דרבי יוסי תנא תרומה ונטמאת לחודיעך כמו דרבי יוסב"ר מ"מ ספקא לחומרא (ו) והתנן מטמא שרד לטבול ספק טבל ספק לא טבל ואפילו טבל ספק טבל בארבעים סאה ספק לא טבל בארבעים סאה וכן שני מקוואות באחת יש בה ארבעים סאה ובאחת אין בה ארבעים סאה וטבל באחת מהן ואינו יודע באיזה מהן טבל ספקו טמא (ב) במה דברים אמורים בטומאת חמורא אבל בטומאת קלה כגון שאכל אוכלין טמאין ושתה משקין טמאין והבא ראשו ורובו במים שאובין או שנפלו על ראשו ועל רובו שלשה לוגין מים שאובין וירד לטבול ספק טבל ספק לא טבל ואפילו טבל ספק טבל בארבעים סאה ספק לא טבל בארבעים סאה וכן שני מקוואות באחת יש בה ארבעים סאה ואחת אין בה ארבעים סאה וטבל באחת מהן ואינו יודע באיזה מהן טבל ספקו טהור רבי יוסי מטמא קסבר ר"מ תחומין דאורייתא גינהו וסבר רבי מאיר תחומין דאורייתא והא (ג) תנן אמ אין יכול להבליעו בו אמר רבי דוסתאי בר ינאי משום ר"מ שמעתי שמקדירין בהרים ואי ס"ד תחומין דאורייתא מי מקדירין והא אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה אין מקדירין כל בערי מקלט ולא בעגלה ערופה מפני שהן של תורה לא קשיא הא דידיה הא דרביה דיקא נמי דקתני בו אמר רבי דוסתאי בר ינאי משום רבי מאיר שמעתי שמקדירין בהרים ש"מ ורבי דאורייתא אדאורייתא דרבי מאיר רתנן ונגע באחד בליה ואינו יודע אם חי אם מת ולמחר השכים ומצאו מת רבי מאיר מטהר והכמים: מטמאין שכל הטמאות כשעת מציאתן אמר רבי ירמיה משנתנו (ו) שהיה עליה שרץ כל בין השמשות אי הכי בהא לימא רבי יוסי ספק עירובי כשר רבה רוב יוסף דאמרי תרווייהו הבא בשתי כיתי עדים עסקינן אחת אומרת מבעוד יום נטמאה ואחת אומרת משחשיכה רבא

כשכא למדוד הערים שסביבות החלל לידע אלו היא קרובה מכוון מודד את ההרים ואת הגאיות כמות שהן והף על פי שהמדודין מרכיז את המדה ומרחיק את העיר: וכן בתחום עיר מקלט דק"ל (כ) כשם שהעיר קולטת כן תחומה קולט: שמעתי. ר' מאיר קאמר ליה. ושמעתי איכא למימר שמעתי מרבתי ולדידיה לא ס"ל: נגע באחד. באדם אחד: ר"מ מטהר. דלמר אוקמיא לחוקי ראמתול חי הוה. אלמא כבסיקא דאורייתא איכא חזקה לקולא אזיל ר"מ בטר חזקה ומתני' נמי נזיל דבר חזקה ומעיקר' כ' אגתה התם טהורה הוא: כל בין השמשות. מתמלחו ועד סופו דודאי אישמי מבעוד יום ומתחילת אינן השמשות מערב שנת הוא: בהא לימא ר'י. הא ודאי מבעוד יום אישמי ומתני' קמי מבעוד יום אין עירובי עירובי דברי הכל: אהא אומרם מבעוד יום כו'. ובהא פליגי ר' יוסי סבר אוקי תרי לנהי תרי ואוקי תרומה אחזקה קמייתא וכי אגתה טהורה הוא רבי מאיר סבר כיון דליכא כח דליכא כח דשפיק ליה מחוקי כבסיקא דאורייתא לא אולין בטר חזקה אכל נגוע באחד בליה דאין כח מציאתו מחוקו מוקמינן ליה כל הילכה בחוקו ובטר שעת מציאתו לא אולין דליכא למימר השמא הוא דמיית: רבא

(ט) (ספקיון חזרה). ר"מ ברה"ר יצירי דמתני' בתוספתא וטהור פ"ו"ן ר"מ מטהר שספק טומאה ברה"ר טהור: כל הטמאות בשעת מציאתן. תימה דכריש נדה (ג) תנן ב"ש אומר כל הנשים דיון שעתן ואפילו הלל וחכמים דמתמלחין מעת לעת או מפקדיה הפקדה היינו דיוקא לתרומה וקדשים או לקדש דיוקא למד לינא אכל לחולין טהור לכ"ע ואמאי לא אמרין דכל הטמאות כשעת מציאתן כי הלא ולא הן לאווקמה אשה על חזקה ועוד דהתם מטהרין לה אפילו ברשות היחיד דנמוכה התם שפעתא קמייתא והכא הטמאין אפילו ברה"ר כדמכח בתוספתא שהבאתי וכ"ת דהכא לא מוקמינן אחזקה משום דלא נדק מבעוד יום אס היה חי דקתני סיפא (ו) ומדימס תחמסין לר"מ ברה"ר חי מבערב וכי' דלשא נמי כיון דשמימי בה דמיס כלינה דקדשה דמיא כדאמרין בנהה (דף ד) ואורי' דכל הטמאות כשעת מציאתן לא הוי אלא לתרומה וקדשים כמו מעת לעת שנגדה ולפי זה לר' לישב סוגיא דנדה ושם פי' ושמיא נמי אית ליה דכל הטמאות כשעת מציאתן הוה דמטהר מעת לעת אפילו לקדשים היינו טעם דרבי יוסי העמד טמא נמי משום נטול פריה ורביה כדאמר הס' (ק"ג) וא"מ ולר"מ דמטהר ברה"ר מאי שנה דנמעט לעת דמטמא אפילו ברה"ר א"מ ר' ירמיה משנתנו כשהיה עליה בו. וא"מ ומאי קושיא דר"מ דרבי מאיר דמתני' הא דלא חזקה תרומה אחזקה לאו משום דהשתא היא טמאה אלא משום דליכא חזקה אחרת כנגדה דמוקמינן לגבא בחזקת שלא עירב יוקמן נמי דקאמר היינו טעם דרבי יוסי העמד טמא על חזקה ואימא לא טבל בנתני' נמי נימא העמד אדם על חזקה תחום ביתו ואימא לא עירב וחי הוה אמרין דחזקה שלא עירב לא חשיב ליה הש"ס חזקה אחי שפיר ומיהו רש"י פי' לוקמן נטמא על חזקה חזקה לחומרא איכא ולקולא ליכא אכל בנתני' איכא חזקה לקולא דהעמד תרומה על ביתו ואימא לא עירב ובדרבנן אולין לקולא והכי נמי י"ל דיתא ליה לגמיי אפי' סבר ר"מ עירובי תחומין דרנבן דהשתא לא מני לגמיי הכי משום דמתני' איכא חזקה לחומרא דכיון דליכא נמי חזקה לקולא הו מני למימר דהו עירוב דספקא דרנבן לקולא משום הכי מוקי מתני' בשני כיתי עדים דלא שייך למימר הכי כיון דליכא כח דמפקי ליה מחזקה ורבה רב יוסף אמו דהשרוש דרבי רבי ירמיה: בהא לימא רבי מאיר רבי יוסי ספק עירובי כשר. הוה מני למיפדך בהא לימא רבי מאיר רבי יוסי יהודה הכי זה חמר גמל אלא דעדיפא טפי פרין:

